

www.limburg.nl

Nota van antwoord bij
Natura 2000-plan Roerdal
Beantwoording inspraakreacties op
Ontwerp Natura2000-plan

Januari 2024

provincie limburg

provincie limburg

**Nota van antwoord bij
Natura 2000-plan
Roerdal**

**Beantwoording inspraakreacties Natura 2000-
BeheerplanRoerdal
N2000-plan
Januari, 2024.**

Colofon

Deze nota van antwoord is een uitgave van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg.

Provincie Limburg

Postbus 5700

6202 MA Maastricht

T: +31 43 389 99 99

W: www.limburg.nl

Inhoudsopgave

Deel A: Inleiding 4

Deel B: Inspraakreacties op ontwerp N2000-plan Roerdal 6

Inspraakreacties individuele belanghebbenden 6

Inspraakreacties belangenorganisaties 21

Deel C: Bestuurlijke reacties op ontwerp N2000-plan Roerdal 30

Deel D: Ambtelijke wijzigingen 41

Deel A: Inleiding

In deze nota van antwoord beantwoordt het college van Gedeputeerde Staten van Limburg, het bevoegd gezag voor het Natura 2000-gebied Roerdal, de zienswijzen (inspraakreacties) op het ontwerp N2000-plan Roerdal. Het ontwerp N2000-plan beschrijft om welke bijzondere natuurdoelen het in dit Natura 2000-gebied gaat en met welke maatregelen deze doelen behouden verbeterd of – binnen de gebiedsbegrenzing - uitgebreid kunnen worden .

Het bevoegd gezag heeft het ontwerp N2000-plan conform de Wet Natuurbescherming (Wnb) en art. 3.4 de Algemene wet bestuursrecht (Awb), ter inspraak aangeboden om kennis te kunnen nemen van reacties en ideeën naar aanleiding van de voorstellen die in het N2000-plan staan. De ingekomen reacties zijn in deze nota van antwoord beantwoord. In dit document is de argumentatie terug te lezen waarom zienswijzen wel of niet tot aanpassing van het beheerplan hebben geleid.

Proces

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben in hun vergadering van 4 juni 2019 het Natura 2000-plan Roerdal in ontwerp vastgesteld. Tegen onderhavig ontwerpplan kunnen door eenieder zienswijzen worden ingediend. Het Ontwerp Natura 2000-plan Roerdal heeft gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegen. Deze termijn liep van 13 juni tot en met 26 juli 2019. Tijdens deze periode konden belanghebbenden schriftelijk, via internet of mondeling reageren op de plannen.

Inspraak

De provincie Limburg ontving op de aangeboden stukken in totaal inspraakreacties van 12 insprekers. Dit betroffen 8 reacties van de individuele belanghebbenden en 4 van belangenorganisaties.

Daarnaast hebben de Gemeente Roerdalen, het Waterschap Roer en Overmaas en de Stichting het Limburgs Landschap gereageerd op de aan hen gezonden brief met het verzoek om op grond van artikel 2.3 lid 3 van de Wet natuurbescherming (Wnb) in te stemmen met de uitvoering van de planmaatregelen.

Vervolgprocedure

Na verwerking van de resultaten van de inspraak en het bestuurlijk overleg over het ontwerp N2000-plan stelt het bevoegd gezag het N2000-plan Roerdal definitief vast. Tegen dit vaststellingsbesluit is op onderdelen beroep mogelijk bij de Rechtbank.

Het N2000-plan wordt in principe vastgesteld voor een periode van zes jaar. In die periode worden de ontwikkelingen in het gebied en de resultaten van de maatregelen gevolgd. Aan het einde van de looptijd van het N2000-plan volgt een evaluatie die

informatie levert voor het volgende N2000-plan. Het N2000-plan kan met maximaal zes jaar worden verlengd.

Leeswijzer

Bij het beantwoorden van de zienswijzen zijn in **deel B** van deze nota van antwoord alle reacties behandeld, die gericht zijn op de inhoud van het N2000-plan; elk onderdeel van de inspraakreactie is behandeld. De betreffende inspraakreacties zijn in de vorm van een vraag met **zwarte tekst** weergegeven, met daaronder in een *cursief blauw lettertype* de antwoorden van het bevoegd gezag. Na elke inspraakreactie en antwoord volgt een conclusie, deze is met een *vet lettertype* aangegeven.

In deze nota van antwoord zijn zienswijzen waar mogelijk geanonimiseerd verwoord. Eensluitende zienswijzen zijn samengevoegd en van een antwoord voorzien.

In **deel C** van deze Nota van antwoord zijn voor de duidelijkheid de reacties van de betreffende bestuursorganen (gemeenten, waterschap) op het ontwerpplan weergegeven.

Deel D van de Nota van inspraak betreft de relevante ambtshalve en redactionele aanpassingen van de plantekst; dezen worden niet inhoudelijk toegelicht.

Tenslotte in **deel E** van deze nota is een overzicht te vinden van de ingediende inspraak- en bestuurlijke reacties op het N2000-plan.

Deel B: Inspraakreacties op ontwerp N2000-plan Roerdal

De inspraakreacties zijn gegroepeerd. De ingebrachte zienswijze(n) wordt eerst omschreven. Daaronder staat in een *cursief blauw lettertype* het antwoord vermeld. De conclusie bij inspraakreactie is met een *vet lettertype* na ieder antwoord aangegeven.

Inspraakreacties individuele belanghebbenden

Indiener 1

Vraag 1:

Wij zijn het volledig eens met dit voorstel van de Provincie, het Flinke Ven is dramatisch aan het verdrogen; de Provincie is zich bewust van de ernst van de situatie en pakt haar verantwoordelijkheid op.

Antwoord:

Wij zien de ernst van verdroging van het Flinke Ven in en zijn samen met de partijen in het gebied aan de slag om deze verdroging aan te pakken.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 2:

“Hieronder volgt een reactie op uw e-mail waarin u advies vraagt over de bescherming van diverse rode-lijstsoorten die de provincie Limburg dient te beschermen. De provincie komt alleen met vrijblijvende voorstellen. De gemeente Roerdalen doet vooralsnog niets.

Antwoord:

Het Natura2000 beheerplan gaat alleen in op de bescherming van de in het Natura2000 beheerplan genoemde soorten en habitats. Bij de uitvoering van de maatregelen wordt met de in het gebied aangetroffen soorten rekening gehouden. Zeker ook omdat het hier zeer zeldzame soorten betreffen waarvoor in de provincie Limburg via het programma Actieve soortenbescherming maatregelen worden uitwerkt. De uitvoering van de maatregelen vinden plaats in het PIO-project Roerdalen dat nu zijn vervolg heeft gekregen in een samenwerkingsovereenkomst tussen de Gemeente Roerdalen het Waterschap Limburg en de Provincie Limburg. Voor de bescherming van de bronlibel is door de Vlinderstichting een onderzoek opgeleverd dat handvatten biedt voor de bescherming.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 3:

Waarom wordt op de hoger gelegen gedeelten niet gestopt met beregening? , (bemesting wordt daar wel aangepakt !)

Antwoord:

Berekening binnen het Flinke Ven is in het Beheerplan al niet meer vrijgesteld van vergunningplicht. De resultaten van het hydrologische onderzoek bevestigingen nogmaals de negatieve effecten van grondwateronttrekkingen op de habitatype in de Turfkoelen.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 4:

hoe denkt de Provincie Limburg haar voorstel er door heen te krijgen bij de gemeente Roerdalen die vooralsnog niets doet?

Antwoord:

De provincie werkt samen met de Gemeente Roerdalen om zo tot een gezamenlijke uitvoering van de maatregelen te komen. Momenteel wordt met de Gemeente en het Waterschap Limburg samengewerkt om alle gronden binnen de goudgroene zone in 2027 te realiseren en de landbouwgronden worden omgezet naar natuur.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 5:

binnen welk tijdsbestek is de verwachting dat er resultaat is geboekt?, (of gaat alles weer op de lange baan, tijd is er o.i. niet meer)

Antwoord:

In het beheerplan staat een planning opgenomen wanneer welke maatregelen moeten worden uitgevoerd. Echter het is heel lastig te om een tijdsbestek aan te geven wanneer deze maatregelen ook daadwerkelijk resultaat laten zien. Om dit wel te kunnen monitoren komt er een monitoringsprogramma om zo ook tussentijds te kunnen bijsturen.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 6:

In de Venbeek komen 3 rode lijstsoorten voor de niet genoemd zijn; 1, de gewone Bronlibel, hier in een landelijke unieke situatie, (open landbouwgebied),2, de gevlekte glanslibel en 3 de Bosbeekjuffer, hoe worden deze beschermd?

Antwoord:

Door het nemen van maatregelen om de verdroging tegen te gaan en het omzetten van landbouwgronden naar natuur zullen de omstandigheden voor deze drie soorten verbeteren. Daarbij zijn voor de bronlibel door de Vlinderstichting een aantal handvaten opgesteld die ervoor moeten zorgen dat het leefgebied ook na het uitvoeren van de hydrologische maatregelen behouden blijft.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 7:

Er zijn veel rode lijstsoorten in het Flink Ven aanwezig, (zie bijlage), die zijn lang niet allemaal genoemd, hoe gaat de Provincie hier mee om in dit kader?

Antwoord:

Binnen het PIO Roerdalen of zijn opvolger het Limburgs Programma Landelijk Gebied is er ook aandacht om de leefgebieden van Rode lijst soorten in stand te houden of te verbeteren. Hiervoor wordt binnen het PIO maatregelen uitgevoerd die hiervoor moeten zorgen.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 8:

Hoe implementeert de Provincie het gestelde uit het Klimaatakkoord, 2019: C4.4 Emissiereductie Veehouderij, waarvoor 100 miljoen is beschikbaar gesteld, Het kabinet wil nl. speciale aandacht voor bedrijven die zich bevinden rondom Natura2000-gebieden?

Antwoord:

Het stikstofdossier wordt landelijk en binnen Limburg wat betreft bronmaatregelen en emissie-vermindering separaat van de Natura2000-plannen uitgewerkt. Het beëindigen van bedrijven en emissiereductie zijn daar onderdeel van. Voor nadere informatie over het hoe en wat daarvan verwijzen wij U naar de informatie in het kader van het stikstofbeleid-in-wording.

Het Natura2000-plan richt zich daarom op de overige randvoorwaarden om de instandhoudings-doelstellingen te realiseren.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 9:

Zijn er nog aanvullende voorstellen te verwachten n.a.v. de niet meer geldende PAS-maatregelen (n.a.v. uitspraak 20 februari 2019 waaruit blijkt dat natuurwaarden buiten N2000 die van belang kunnen zijn voor de natuurwaarden/effecten binnen N2000 meegenomen moeten worden in effectstudies)?

Antwoord:

De VHR waarden buiten de Natura 2000-gebieden worden meegenomen in de bepaling van de landelijke staat van instandhouding. De bescherming van deze waarden is in de Wet natuurbescherming geregeld.

Indiener 2

Vraag 1:

Verrassend was echter wel dat via het z.g.n. veegbesluit enkele habitattypen voor mij als onaangename verrassing zijn toegevoegd die misschien een grote impact hebben voor de omgeving.

Antwoord:

Het betreffende Aanwijzingsbesluit valt niet onder de bevoegdheid van de Provincie maar onder die van het Rijk. Het ontwerpbesluit van maart 2018, waarop geen inspraakreactie bij het Rijk is binnengekomen anders dan van de provincie Limburg, was ten tijde van het Ontwerpplan nog niet omgezet in een definitief besluit vanwege de samenhang met de landelijke stikstofaanpak. De minister heeft in 2023 het veegbesluit vastgesteld en de habitattypen en soorten en maken nu dan ook definitief deel uit van het Natura 2000-beheerplan.

De Provincie heeft in het Natura2000-plan uitgezocht welke maatregelen nodig zijn om de instandhoudingsdoelstellingen voor deze toegevoegde habitattypen en soorten te kunnen realiseren. Deze maatregelen maken nu deel uit van het Natura 2000-plan.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 2:

Meermaals wordt in het concept plan aangegeven dat via PAS maatregelen en doelen worden gerealiseerd. De situatie vandaag de dag is dat de gehele PAS regelgeving buiten werking is gesteld en alleen op basis daarvan ben ik van mening dat ook dit plan niet verder in procedure kan gaan tot dat er duidelijkheid is hieromtrent en wat de gevolgen zijn van het buiten werking stellen van het PAS.

Antwoord:

Zie het antwoord op LLTB-vraag 1 en op Indiener 16 vraag 9.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 3:

Onduidelijk blijft welke negatieve invloed het huidige gebruik van het gebied heeft op de doelstellingen tot handhaving of ontwikkeling van de doeltypen. De huidige mineralen gehalten in grond en grondwater zijn vaak het gevolg van aanbrengen van vele jaren geleden en niet van recente toediening.

Antwoord:

De te hoge gehalten van met name stikstof, sulfaat en chloriden leiden ertoe dat er nu maatregelen worden getroffen om deze gehalten niet nog hoger te laten worden. Daarnaast worden maatregelen genomen om deze gehalten in gebieden die ingericht worden als natuur te verlagen. Dit kan door afgraven van de bovengrond of door uitmijnen.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 4:

Ook het regelmatig buiten de oevers treden van de Roer heeft zijn uitwerking en beperkingen van bepaalde doeltypen.

Antwoord:

Het buiten zijn oevers treden van de Roer is een van de randvoorwaarden voor het in stand houden van een groot aantal habitattypen. Voorbeelden hiervan zijn de Glanshaverhooilanden die periodiek overstroomd moeten worden om verzuring tegen te gaan, ook de Bittervoorn profiteert van het buiten de oevers treden van de Roer, de soort kan door deze overstromingen zich verspreiden over de verschillende meanders.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 5:

Door de voorgestelde maatregelen zullen de omliggende landbouwbedrijven en dus ook mijn bedrijf zeer beperkt worden in de ontwikkelingsmogelijkheden.

Antwoord:

In de uitvoeringsfase worden voorafgaand aan de feitelijke uitvoering de benodigde formele uitvoeringsbesluiten genomen, bijv. in het kader van waterbeheersing (waterschap Limburg). Indien agrarische gronden door vernattingsmaatregelen minder bruikbaar worden, dan zijn deze uitvoeringsprocedures de basis om meteen, maar ook als de schade pas veel later ontstaat, schadevergoeding te claimen (bij het waterschap) en te verkrijgen. Het Waterschap spreekt voor de kosten hiervan de provincie aan op basis van algemene wettelijke spelregels..

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 6:

Kleine aanpassingen of verbeteringen zullen moeten worden onderbouwd door dure onderzoeksrapporten en vergunningen. Hierdoor zal er zich een significante kostenpost ontwikkelen waar het gebied niet mee gebaat is. Aanpassingen van landbouwbedrijven die ten gunste zijn van het gebied zullen gestimuleerd en financieel ondersteunt moet worden.

Antwoord:

Graag verwijst ik naar hoofdstuk 5, waar duidelijk omschreven staat welke onderzoeken er nog uitgevoerd dienen te worden om te komen tot effectieve (herstel)maatregelen. In hoofdstuk 6 is een overzicht opgenomen van de financiering van zowel de maatregelen als nog de uit te voeren onderzoeken.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 7:

Verder zal er een goede schadeloosstelling moeten zijn voor de beperkingen van gebruiksmogelijkheden van gronden en bedrijfspanden die invloed hebben op het plangebied.

Antwoord:

De schadeloosstelling wordt niet in het Natura2000-plan al bepaald of begroot, maar wordt bepaald tijdens de uitvoeringsprocedures van de maatregelen. Als het gaat om verwerving van gronden of verandering van de gebruiksmogelijkheden gebeurt dat dus

in het kader van het aankoopproces resp. bij de vaststelling van de beperkende regelgeving (bijv. als dat in een verordening plaatsvindt of via een aanschrijving). Bij hydrologische maatregelen gebeurt dat bijv. in het kader van de besluitvorming over de verandering van waterlopen, peilbeheer etc.

Voor onvoorziene schade, dat wil zeggen schade die (v er) na het afronden van de uitvoering of het vaststellen van de uitvoeringsbesluiten ontstaat, staat aan het eind van hoofdstuk 6 beschreven op welke wijze ene belanghebbende een (onderbouwde) claim hiervoor kan indienen.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 8:

Ook heb ik bezwaar tegen de voorgestelde bemesting en spuitvrije zones. Met de huidige technieken (verplicht) vind er nauwelijks nog drift plaats. Schade wordt soms toegebracht door een enkeling die te ver spuit of bemest. Hier moet op gehandhaafd worden.

Antwoord:

Het woordje 'nauwelijks' in uw inspraakreactie markeert exact waar het om gaat: in het kader van de Wet natuurbescherming is het zaak dat significante effecten kunnen worden uitgesloten.

De provincie draagt zorg voor passende maatregelen die nodig zijn voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden. Er geldt een voorzorgbeginsel. In een aantal ontwerp-beheerplannen Natura 2000 gebieden die v or 2021 zijn opgesteld geldt een spuitvrije zone. Hiermee wordt voorkomen dat bestrijdingsmiddelen afspoelen of verwaaien in Natura 2000 gebieden. Hierdoor konden we in de Natura 2000 plannen het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen nog steeds vrijstellen. Echter in Natura 2000 Beheerplannen die na 2021 worden vastgesteld is op basis van een rechterlijke uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland (ECLI:NL:RBNNE:2021:2483) geen vrijstelling meer opgenomen.

In een uitspraak van 12 oktober 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:2874) heeft de Raad van State het toetsingskader voor stikstof voor beweiden en bemesten toegelicht. In de genoemde uitspraak van de Raad van State is een uitgebreid toetsingskader opgenomen om na te gaan of er al dan niet sprake is van een Wnb-vergunningplicht. In de uitspraak is onder meer uitgelegd welke rol bestaande rechten spelen. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval is wel of geen Wnb-vergunning nodig. Om deze reden is voor het beweiden en bemesten en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen vooralsnog geen aparte algemene vrijstellingsregeling opgenomen in dit beheerplan.

Conclusie: Plantekst aanpassen op het gebied van beweiden en bemesten en het gebruik gewasbeschermingsmiddelen.

Vraag 9:

Verder moet het landbouwkundig gebruik van de gronden in het gebied te allen tijde vergunning vrij kunnen plaatsvinden (incl. beweiden, bemesten en gewasbescherming). Mocht er door hogere overheden bepaalde vergunningen toch verplicht worden dan dienen de aanvragen vrijgesteld te worden van leges.

Antwoord:

Zoals bij vraag 8 wordt beschreven wordt vooralsnog geen aparte algemene vrijstellingsregeling opgenomen in dit beheerplan voor beweiden en bemesten en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Conclusie: Plantekst aanpassen op het gebied van beweiden en bemesten en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Vraag 10:

Tot slot wil ik kenbaar maken dat ik de zienswijze ingediend door de LLTB van harte ondersteun.

Antwoord:

Opmerking leidt niet tot het aanpassen van het plan.

Conclusie: Plantekst niet wijzigen.

Indiener 3 en 5:

Vraag 1:

Het landschap van het Roerdal, met name het zuidelijke deel, wordt voor een groot deel bepaald door populierenbeplantingen, zowel in bosvorm als in rijbeplantingen. Naast het landschappelijke aspect is ook de houtproductie van belang. Dit geldt ook voor de Amerikaanse eik die als zeer oude laanbomen op het landgoed en in de omgeving voorkomen. In hoofdstuk 5.5, op pagina 137 wordt aangegeven dat populieren en Amerikaanse eik moeten worden verwijderd. Hiermee wordt hier geen recht gedaan aan het landschap. Ook het feit dat deze populieren reeds meerdere generaties worden aangeplant en veel Amerikaanse eiken meer dan 170 jaar oud zijn. De huidige ecologische waarden tot stand gekomen in een milieu waarin populieren en Amerikaanse eiken voorkomen.

Antwoord:

Amerikaanse eiken kunnen met hun bladval voor verzuring zorgen, populierenblad is daarentegen veel beter verteerbaar waardoor dit juist voor een bufferende werking zorgt. Populierenblad draagt wel bij aan eutrofiering. Ook zorgen beide soorten voor extra verdroging. In een goed ontwikkeld alluviaal bos hoeven verdroging en vermesting niet gelijk tot problemen te leiden. De laatste jaren vormt het Roerdal ook een leefgebied voor de habitatrichtlijnsoort vermiljoenkever. Deze leeft onder de schors van recent afgestorven populieren. Dit maakt dat populieren nu niet gekapt kunnen

worden zonder het leefgebied van de vermiljoenkever aan te tasten. Er zullen andere maatregelen moeten worden uitgewerkt om vermesting en verdroging te voorkomen. Hiervoor vindt bij de Meander Paarlo nu een onderzoek plaats.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen.

Vraag 2:

Naast de bezwaren tegen de landschappelijke impact van de voorgestelde maatregelen is ook nagelaten om in de financiële paragraaf een compensatie op te nemen voor het verlies aan houtproductiecapaciteit als gevolg van het weren van populieren.

Antwoord:

De schadeloosstelling wordt niet in het Natura2000-plan al bepaald of begroot, maar wordt bepaald tijdens de uitvoeringsprocedures van de maatregelen.

Naast het verwijderen van populieren, zijn er ook maatregelen, en daarmee ook middelen opgenomen om de Alluviale bossen (H91E0C) uit te breiden (150.U.1218).

Conclusie: Plantekst niet aanpassen.

Vraag 3:

Een strook landbouwgrond van 1,5 meter breedte vanaf een N2000 gebied moet een spuitvrije zone worden. Deze maatregel leidt tot aanzienlijke vermogens- en inkomensderving. Mocht het noodzakelijk zijn dat er spuitvrije zones moeten komen dan dienen deze 3 meter breed te zijn zodat het mogelijk is deze strook separaat te bewerken in één werkgang. De strook dient economisch te worden afgewaardeerd. In de financiële paragraaf is geen compensatiemaatregel opgenomen.

Antwoord:

De provincie draagt zorg voor passende maatregelen die nodig zijn voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden. Er geldt een voorzorgsbeginsel. In een aantal ontwerp-beheerplannen Natura 2000 gebieden die vóór 2021 zijn opgesteld geldt een spuitvrije zone. Hiermee wordt voorkomen dat bestrijdingsmiddelen afspoelen of verwaaien in Natura 2000 gebieden. Hierdoor konden we in de Natura 2000 plannen het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen nog steeds vrijstellen. Echter in Natura 2000 Beheerplannen die na 2021 worden vastgesteld is op basis van een rechterlijke uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland (ECLI:NL:RBNNE:2021:2483) geen vrijstelling meer opgenomen.

Op basis van deze uitspraak is in de Natura 2000 ontwerpbeheerplannen het gebruik van bestrijdingsmiddelen nabij en in de Natura 2000 gebieden zoals in het ontwerp-beheerplan Roerdal, niet langer vrijgesteld van de vergunningplicht. Dit betekent dat de reguliere vergunning systematiek geldt op grond van de Wet Natuurbescherming (Wnb).

De schadeloosstelling wordt niet in het Natura2000-plan al bepaald of begroot, maar wordt bepaald tijdens de uitvoeringsprocedures van de maatregelen.

Conclusie: Plantekst aanpassen op het gebied van het gebruik gewasbeschermingsmiddelen.

Vraag 4:

Landgoederen en buitenplaatsen zijn complexen waar gewerkt, gewoond en gerecreëerd wordt. Landgoederen bestaan uit bossen, landbouwgronden, boomgaarden, natuurterreinen en veelal hoeve en woonerven. Veel landgoederen zijn (gedeeltelijk) opengesteld zodat iedereen ervan kan en mag genieten. De opbrengst van de diverse functies is echter cruciaal voor de instandhouding van deze landgoederen en buitenplaatsen. Onder druk van de maatschappelijke opvattingen en economische ontwikkelingen verschuiven de accenten van het gebruik van een landgoed in de loop van de tijd. Eigenaren zijn constant zoekende naar passende nieuwe economische dragers om het landgoed in stand te kunnen houden. Het fixeren van de huidige situatie op een landgoed doet afbreuk aan dit proces en is zeer ongewenst. In het vigerende bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Roerdalen, hebben landgoederen een aparte status waarbij een flexibele invulling van gebruik wordt mogelijk gemaakt. Hiermee wordt bewerkstelligd dat de landgoederen mee kunnen bewegen met de tijdsgeest. Op bladzijde 191 wordt verwezen naar beheer en onderhoud van cultuurhistorische elementen van hoofdstuk 7.5.1 Natuurbeheer. Hierbij wordt volledig voorbijgegaan aan de woon- en werkfuncties van een landgoed c.q. buitenplaats. Om landgoederen in de loop der tijd in stand te kunnen houden is flexibiliteit van het gebruik noodzakelijk. Het vrijstellen van het huidige gebruik is te beperkt wanneer dit uitsluitend slaat op huidige situatie. Naar mijn mening dient het huidig gebruik aan te sluiten bij de vigerende bestemming. Op deze wijze wordt de regelgeving ook eenduidiger en transparanter.

Antwoord:

Wij begrijpen uw zienswijze over verschillende beleidskaders en wettelijke regelingen, die onderling niet volledig zijn afgestemd en voor belanghebbenden tot onduidelijkheid en/of veel administratieve verplichtingen leiden. Met de a.s. invoering van de Omgevingswet zal die discrepantie mogelijk verminderen; ruimtelijke besluiten (zoals met bestemmingen) zullen dan aan de voorzijde mede afgestemd moeten zijn met de regels van de Wet Natuurbescherming.

Het WNb-vergunningvrij stellen van huidige activiteiten ziet toe op activiteiten en handelingen en niet op bestemmingen. Jurisprudentie is buitengewoon streng als het gaat om de vraag of een activiteit jaarlijks hetzelfde is als in voorgaande jaren: dat moet aangetoond worden door de belanghebbende. Indien er een te grote variatie in aanwezig is, en dus mogelijk significante effecten, dan kan de vergunningplicht uit de Wet Natuurbescherming aan de orde zijn.

Dat betekent overigens niet, dat het huidig gebruik gefixeerd is op 2018: als het zich anders ontwikkelt of aangepast moet worden, dan kan dat onder de spelregels van de wet (vergunningprocedure, eventueel passende beoordeling), waarin andere belanghebbenden de rechten hebben behouden, die verdwijnen als dat in het N2000-plan vrijgesteld zou zijn.

In het Natura2000-plan (hoofdstuk 7) zijn echter handelingen als 'bewonen van een woning' of 'rijden over een openbare weg' niet getoetst op hun effecten op de instandhoudingsdoelen, omdat voor het bewonen van een huis of het rijden over een weg geen afzonderlijke WNb-vergunning is vereist: de effecten van die individuele activiteiten zijn niet te beoordelen anders dan in cumulatie en zij worden dus bij het overheidsbesluit om de bouw van woningen (bestemmingsplan) of het rijden over een weg (openstellingsbesluit, tracébesluit) mogelijk te maken, getoetst op de Wet Natuurbescherming.

Wat de werkfunctie van het landgoed betreft: bij de inventarisatie van het huidige gebruik is zo goed mogelijk beschreven welke activiteiten daaronder vallen. In het algemeen geldt dat kleinschalig (regulier) onderhoud vergunningvrij kan plaatsvinden, maar dat 'groot' onderhoud activiteiten met zich mee kan brengen die significant negatief kunnen uitpakken en daarom niet op voorhand vrijgesteld kunnen worden.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen.

Vraag 5:

Het uitsluiten van hoogveenbossen en vochtige alluviale bossen van jacht en schadebestrijding is een forse beperking van het eigendomsrecht. In de financiële paragraaf is hiervoor geen compensatie opgenomen. Voorts betreffen dit met name biotopen waar wilde varkens zich graag vestigen. Dit moet worden voorkomen.

Antwoord:

Uit oogpunt van de instandhoudingsdoelstellingen dienen deze bossen zo min mogelijk door mensen betreden te worden. Alleen in uiterste noodzaak kan een incidentele betreding worden toegestaan. Dus wel om aangeschoten wild eruit te slepen, als dat daarheen gevluht is, maar bij voorkeur niet om te jagen of jachtzitjes te maken en te gebruiken.

Wij achten dit geen wezenlijke beperking van het eigendomsrecht. Wel wordt de tekst voor alle plannen gelijk zodat er geen verschil is tussen verschillende gebieden.

Conclusie: Plantekst aanpassen zodat deze overeenkomt met de andere Natura 2000-beheerplannen.

Indiener 4

Vraag 1:

In hoofdstuk 5.5. op pagina 137 wordt aangegeven dat populieren en Amerikaanse eik verwijderd moet worden. Naar mijn mening is dit een beperking van het eigendomsrecht. Zowel de Amerikaanse eik en populier zijn voor houtproductie van belang. Op geen enkele wijze wordt in het voorliggende plan aangegeven hoe deze inkomensbeperking wordt gecompenseerd.

Antwoord:

De schadeloosstelling wordt niet in het Natura2000-plan al bepaald of begroot, maar wordt bepaald tijdens de uitvoeringsprocedures van de maatregelen.

Echter vanwege de komst van de Vermiljoenkever naar het Roerdal zullen populieren niet meer actief kunnen worden verwijderd. De stimulans om de Alluviale bossen (H91E0C) uit te breiden (150.U.1218) zal blijven bestaan.

Conclusie: Plantekst aanpassen waarbij niet meer wordt ingezet op het verwijderen van populieren.

Vraag 2:

Een strook landbouwgrond van 1,5 meter breedte vanaf een N2000 gebied moet een spuitvrije zone worden. Deze maatregel leidt tot inkomstenderving. In de financiële paragraaf zie ik geen compensatiemaatregel. Indien er een spuitvrije zones moeten komen dan dient deze strook 3 meter breed te zijn en dient deze strook economisch te worden afgewaardeerd.

Antwoord:

De provincie draagt zorg voor passende maatregelen die nodig zijn voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden. Er geldt een voorzorgbeginsel. In een aantal ontwerp-beheerplannen Natura 2000 gebieden die vóór 2021 zijn opgesteld geldt een spuitvrije zone. Hiermee wordt voorkomen dat bestrijdingsmiddelen afspoelen of verwaaien in Natura 2000 gebieden. Hierdoor konden we in de Natura 2000 plannen het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen nog steeds vrijstellen. Echter in Natura 2000 Beheerplannen die na 2021 worden vastgesteld is op basis van een rechterlijke uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland (ECLI:NL:RBNNE:2021:2483) geen vrijstelling meer opgenomen..

Op basis van deze uitspraak is in de Natura 2000 ontwerpbeheerplannen het gebruik van bestrijdingsmiddelen nabij en in de Natura 2000 gebieden zoals in het ontwerp-beheerplan Roerdal, niet langer vrijgesteld van de vergunningplicht. Dit betekent dat de reguliere vergunningsystematiek geldt op grond van de Wet Natuurbescherming (Wnb).

De schadeloosstelling wordt niet in het Natura2000-plan al bepaald of begroot, maar wordt bepaald tijdens de uitvoeringsprocedures van de maatregelen.

Conclusie: Plantekst aanpassen op het gebied van het gebruik gewasbeschermingsmiddelen.

Vraag 3:

Naar mijn mening is er geen onderscheid tussen jacht en populatiebeheer. Het uitsluiten van hoogveenbossen en vochtige alluviale bossen van jacht en schadebestrijding is naar mijn mening een forse beperking van het eigendomsrecht. In de financiële paragraaf heb ik geen compensatie hiervoor gevonden. Met name in deze biotopen willen varkens zich graag vestigen. Dit moet naar mijn mening voorkomen worden.

Antwoord:

Uit oogpunt van de instandhoudingsdoelstellingen dienen deze bossen zo min mogelijk door mensen betreden te worden. Alleen in uiterste noodzaak kan een incidentele betreding worden toegestaan. Dus wel om aangeschoten wild eruit te slepen, als dat daarheen gevluht is, maar bij voorkeur niet om te jagen of jachtzitjes te maken en te gebruiken.

Wij achten dit geen wezenlijke beperking van het eigendomsrecht.

Wel wordt de tekst voor alle plannen gelijk zodat er geen verschil is tussen verschillende gebieden.

Conclusie: Plantekst aanpassen zodat deze overeenkomt met de andere Natura 2000-beheerplannen.

Indiener 6

Vraag 1:

Daar wij intensieve tuinbouw uitoefenen, met als hoofdteelt asperges, is ons bedrijf dan niet meer rendabel te exploiteren (Verwijderen drainage)

Antwoord

De in hoofdstuk 5 genoemde maatregelen worden in PIO Roerdalen of zijn opvolger het Limburgs Programma Landelijk Gebied verder uitgewerkt. Als blijkt dat bij de uitwerking van de maatregelen schade optreedt wordt via het PIO project of zijn opvolger het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) ook de compensatiemaatregelen uitgewerkt.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 2:

onduidelijkheid wat de regeling voor procedures zijn voor schadevergoeding en verwerving van de gronden

Antwoord

De in hoofdstuk 5 genoemde maatregelen worden in PIO Roerdalen of zijn opvolger het Limburgs Programma Landelijk Gebied verder uitgewerkt. Als daar blijkt dat bij de uitwerking van de maatregelen schade optreedt wordt via het PIO project ook de compensatiemaatregelen uitgewerkt.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 3:

Als gebruiker is dan intensieve tuinbouw niet meer mogelijk, als grondeigenaar is de grond zo goed als niets meer waard, ook niets vermeld over de schadevergoeding en eventuele aankoop van deze gronden.

Antwoord

De in hoofdstuk 5 genoemde maatregelen worden in PIO Roerdalen of zijn opvolger het Limburgs Programma Landelijk Gebied verder uitgewerkt. Als daar blijkt dat bij de uitwerking van de maatregelen schade optreedt wordt ook de compensatiemaatregelen uitgewerkt.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Indiener 7

Vraag 1

Begrenzing N2000 Roerdal – huizen en tuinen

In paragraaf 7.5.5 Wonen (p. 191) geeft u aan dat alle huizen en tuinen zijn geëxclaveerd. Op de plankaarten is echter niet duidelijk te zien waar voor Landgoed Hoosden de grenzen zijn gelegd. Dit is van belang om een duidelijke scheiding aan te kunnen brengen in de twee hoofdfuncties van het landgoed, te weten 'historische ensemble van woonhuis, bijgebouwen en historische tuin en park' en 'natuur'. Deze twee functies zijn ruimtelijk gezien te scheiden, zoals in bijgevoegde figuur aangegeven.

In verband met het toekomstig beheer, wat per functie een ander karakter heeft, is het gewenst om hier een eenduidige lijn te trekken. Dit raakt ook het beschreven beheer en onderhoud van cultuurhistorische elementen (paragraaf 7.5.1, p.174). Het verzoek is dan ook om de begrenzing zoals in de bijlage aangegeven over te nemen.

Antwoord

In het aanwijzingsbesluit is de begrenzing van het N2000 gebied Roerdal opgenomen. Bestaande bebouwing (inclusief erven en tuinen is reeds tekstueel geëxclaveerd) waar geen Natura 2000-waarden voorkomen. Echter op het landgoed zijn wel Natura2000-waarden aanwezig in de vorm van het habitatype alluviaal bos en leefgebied van de Zeggekorfslak. Deze gebieden zijn dan ook niet geëxclaveerd maar maken onderdeel van de aanwijzing. Voor de Zeggekorfslak heeft onderzoek in 2022 geen dieren meer aangetroffen. Maar de onderzoekers gaven ook aan dat dit in een heel droog jaar geen representatief onderzoek is geweest en dat er in een normaal niet te droog jaar nogmaals gekeken moet worden. De onderzoekers gaven ook aan dat er leefgebied is verdwenen door wegmaaien of verwijderen van oevervegetatie. Met VTH wordt nog bekeken of er extra toezicht op het beheer van oevervegetaties kan plaatsvinden.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen.

Vraag 2

Borging N2000 doelstelling in beheerplan

In paragraaf 5.7 Zeggekorfslak (H1016) geeft u aan onderzoek te willen doen naar het voorkomen van de zeggekorfslak, en hier het beheer voor te willen optimaliseren. U stelt voor om dit beheer vast te leggen in een beheerplan. Gezien de eisen die de zeggekorfslak aan zijn leefgebied stelt is, kunnen bij optimalisatie aanpassingen in de waterhuishouding aan de orde zijn. Dit kan ook negatieve effecten veroorzaken op de

andere functie 'historisch ensemble van woonhuis, bijgebouwen en historische tuin en park'. Het verzoek is dan ook om tijdig te starten met monitoring van de lokale waterpeilen, en tijdig met ons te communiceren wanneer er veranderingen verwacht worden.

Wij onderschrijven de noodzaak van een beheerplan voor het landgoed voor de bijzondere natuurwaarden. Echter beperkt zo'n beheerplan zich ons inziens niet tot alleen de zeggekorfslak, maar wordt daarin ook aandacht geschonken aan het beheer van het vochtige alluviale bos, en de aangrenzende natuurterreinen die deel uitmaken van het landgoed. Er vanuit gaande dat de natuurterreinen buiten de begrenzing van de habitattypen door een zorgvuldig beheer toch een positieve bijdrage kunnen leveren aan de kwaliteit van het habitatype binnen de begrenzing. Het verzoek is dan ook om het voorgenomen beheerplan voor de zeggekorfslak meer integraal te benaderen en daarin ook het beheer van de vochtige alluviale bossen, en omliggende natuurterreinen, mee te nemen.

Antwoord

De zeggekorfslak is afhankelijk van vegetaties van Moeraszegge. Deze kunnen, maar dit hoeft niet altijd, binnen het habitatype alluviaal bos aanwezig zijn. Het leefgebied kan zich ook buiten het habitatype bevinden. Voor herstel van het leefgebied wordt dus niet alleen gekeken naar maatregelen binnen het alluviale bos maar ook naar het potentiële gebied waar deze soort kan voorkomen. Dit betreft vaak kwelsituaties waarbij de waterstand niet op maaiveld staat maar wel altijd vochtig is. Dit houdt dus in dat bij een beheerplan niet alleen specifiek naar een bepaalde plek wordt gekeken maar ook naar de plek van het perceel in het hele eco-hydrologische systeem.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 3

Hydrologisch onderzoek en invloed van vermesting

In paragraaf 5.5 (p.136) en 5.6 (p.141) wordt uiteengezet dat het huidige gebruik van de aangrenzende landbouwgronden aan Landgoed Hoosden een negatief effect heeft op de aanwezige habitattypen, met name de vochtige alluviale bossen (H91E0C) en Beuken-eikenbossen met hulst (H9120). Er wordt voorgesteld om een bufferzone in te richten aan de zuidzijde van het gebied waar in de toekomst een landgebruik plaatsvindt waarin niet meer bemest wordt. Er wordt voorgesteld om een smalle zone van 25 meter landbouwgrond hiervoor te bestemmen, en in te richten (deels met opgaande begroeiing).

Een smalle strook landbouwgrond omzetten naar natuur, en de overige m² van de betreffende percelen in regulier agrarisch gebruik laten, geeft bij een aantal percelen een zeer grote beperking in het gebruik, en daarmee waardevermindering. Dit vanwege de beperkte omvang van de betreffende percelen. Het betreft in het bijzonder (gedeelte van) percelen ODL00C 4528 (ca 1.16 ha) en ODL00C 4534 (ca 0,6 ha) (zie bijlage met markeringen).

Een eenduidig landgebruik past echter ook beter bij het landgoedkarakter. De beste waarborg om de vermesting tegen te gaan is het omzetten van de landbouwgrond naar natuur. Het verzoek is dan ook om de betreffende agrarische percelen in zijn geheel op te nemen in de lijst met percelen 'nog om te vormen naar natuur', en dit ook zo over te nemen in het Natuurbeheerplan.

Gezien de ligging tegen de dorpsrand aan, en het historisch karakter van het landgoed, is de aanplant van opgaande begroeiing hier ongewenst. Een natuurbeheertype 'kruiden en faunarijk grasland' is past ons inziens dan ook beter op deze locaties. Daarnaast is gezien het intensieve agrarische gebruik een hoge voedingstoestand te verwachten. Deze kan door een verschalingsbeheer op de langere termijn verlaagd worden.

Het verzoek is dan ook om de voorgestelde opgaande begroeiing aan de zuid- en westzijde te vervangen door een natuurlijk graslandbeheer.

Antwoord

De omzetting van de gronden naar natuur zal in het PIO project Roerdalen of het LPLG worden uitgevoerd waarbij ook gekeken wordt naar resten van percelen die overblijven en in principe niet meer te gebruiken zijn.

Voor de zuidkant van Landgoed Hoosden is al gekozen voor een natuurlijk graslandbeheer. Echter aan de westkant van het gebied, de kant waar de meeste wind vandaan komt, is gekozen voor een opgaande begroeiing die ervoor zorgen kan dat het in de lucht aanwezige stikstof niet neerdaalt in het aanliggende bos maar over het bos heen waait.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Indiener 8

De vragen hebben dezelfde inhoud als de vragen die ook door de LLTB zijn gesteld en worden dan ook in de volgende paragraaf bij de antwoorden van de LLTB behandeld.

Inspraakreacties belangenorganisaties

LLTB

Vraag 1:

Zoals uw college bekend heeft de Raad van State op 29 mei jl. een aantal belangrijke uitspraken gedaan over Natura2000 en ammoniak. De Raad van State heeft - heel kort samengevat - uitgesproken dat de Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet gebruikt mag worden voor besluitvorming over projecten in het kader van de wet Natuurbescherming. Ook de ontwikkelruimte op basis van de PAS mag niet gebruikt worden. Economische ontwikkeling, niet alleen voor land- en tuinbouw, maar ook voor alle andere ontwikkelingen zoals vervoer, transport, industrie en zelfs woningbouw, wordt hiermee praktisch heel moeilijk zo niet onmogelijk. Verder heeft de Raad van State op 29 mei jl. uitgesproken dat beweiden vergunningplichtig is en bemesting niet categorisch uitgesloten mag worden van vergunningverlening. Het Natura2000 plan houdt geen rekening met deze uitspraken. De gevolgen van het plan voor (o.a.) land- en tuinbouw en met name de maatregelen die nodig zijn ter bescherming van de kwetsbare natuur komen hiermee ter discussie. In ieder geval kunnen de gevolgen voor agrariërs nu niet aangegeven worden. Gelet op de vergaande consequenties voor de agrarische sector zijn wij van mening dat het plan niet kan worden vastgesteld voordat er duidelijkheid is over de gevolgen van de uitspraken van de Raad van State, inclusief oplossingen die nu door een rijks-task-force worden uitgewerkt. Die oplossingen komen volgens mededelingen van de Ministeries van LNV en I&W pas over geruime tijd (eind 2019). Die oplossingen dienen afgewacht te worden en verwerkt in het N2000-plan en consequenties dienen in beeld gebracht te worden.

Antwoord:

Het stikstofdossier wordt landelijk en binnen Limburg wat betreft bronmaatregelen en emissie-vermindering separaat van de Natura2000-plannen uitgewerkt. Bij de Natura2000-plannen ligt de taak om op alle andere aspecten (waterhuishouding, bodem, inrichting, natuurbeheer, ruimtelijke configuratie) zorg te dragen voor de gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en soorten, die in het Aanwijzingsbesluit N2000 zijn opgenomen. De PAS-uitspraak van de Raad van State en de daarna ontstane landelijke stikstofdiscussie benadrukt de noodzaak van een eigenstandige realisatie van instandhoudingsdoelstellingen in het kader van Natura2000; pas als de instandhoudingsdoelstellingen worden overschreden met extra maatregelen kan dat een functie hebben in relatie tot de vergunningverlening voor economische activiteiten.

Hoe eerder met behulp van het Natura2000-plan de duurzame gunstige staat van instandhouding op het aangewezen niveau is gebracht (of zodra de maatregelen / plannen met voldoende zekerheid daartoe zullen leiden), hoe eerder / meer kansen er ontstaan voor vergunningaanvragen die een hogere stikstofdepositie met zich mee kunnen brengen.

In een uitspraak van 12 oktober 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:2874) heeft de Raad van State het toetsingskader voor stikstof voor beweiden en bemesten toegelicht. In de

genoemde uitspraak van de Raad van State is een uitgebreid toetsingskader opgenomen om na te gaan of er al dan niet sprake is van een Wnb-vergunningplicht. In de uitspraak is onder meer uitgelegd welke rol bestaande rechten spelen. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval is wel of geen Wnb-vergunning nodig. Om deze reden is vooralsnog geen aparte algemene vrijstellingsregeling opgenomen in dit beheerplan.

Conclusie: Plantekst aanpassen op het gebied van beweiden en bemesten.

Vraag 2:

In het ontwerpplan wordt t.a.v. beweiden en bemesten weliswaar aangegeven dat de provinciale omgevingsverordening wordt aangepast en dat eventueel een addendum bij het N2000-plan in procedure wordt gebracht, maar onzes inziens moet vaststelling van het voorliggende plan hierop wachten. Het plan kan nu immers niet aangeven wat de externe effecten zijn en ook niet welke maatregelen en aanpak op agrarische bedrijven en gronden nodig is. Ook een goede afweging tussen maatregelen binnen en buiten de N2000 begrenzing is nu niet mogelijk.

Antwoord:

Zoals in het antwoord bij vraag 1 is beschreven wordt er geen aparte vrijstellingsregeling opgenomen in dit beheerplan.

Omdat bemesten via de uitspoeling naar het grondwater, in de vorm van nitraat, ook een nadelige invloed uitoefent op bepaalde habitattypen, zal de provincie met het oog op Natura2000 te zijner tijd beleidsregels moeten stellen om die invloed weg te nemen. De wijze van reguleren is zeer afhankelijk van specifieke lokale omstandigheden (hydrologie, bodem-opbouw, bemestingshistorie, vormen van grondgebruik). Om die reden zullen die provinciale beleidsregels naar verwachting de vorm krijgen, dat in de Omgevingsverordening aan een aantal met name genoemde Natura2000-plannen de opdracht wordt gegeven, om deze regulerende werking te concretiseren in gebiedsgerichte maatregelen.

In het Roerdal heeft de uitspoeling van nitraat uit bemesten een negatieve invloed op het habitatype Hoogveenbossen (H91D0) en Vochtige alluviale bossen (H91E0C), gelegen in de Turfkoelen, Landgoed Hoosden en de meanders Hammerhof en Paarlo.*

Conclusie: Plantekst aanpassen op het gebied van beweiden en bemesten.

Vraag 3:

Tenslotte lijken de uitspraken van de Raad van State erop te wijzen dat “saldering” van stikstof wel mogelijk is. Daaraan worden wel strikte voorwaarden gekoppeld. De LLTB is van mening dat de uitwerking en voorwaarden van saldering duidelijk moeten zijn voordat het plan kan worden vastgesteld. De LLTB wil daarbij ook kijken naar de mogelijkheid van saldering van beweiden en/of bemesten en/of bedrijfsontwikkeling met de stikstofemissie die afneemt doordat op gronden met gerealiseerde natuur of

natuur inclusieve landbouw minder of niet bemest wordt. Voorwaarde is dan wel dat er een koppeling is tussen beweiden en bemesten- bedrijfsontwikkeling en minder of geen bemesting op andere gronden. Dit dient eerst onderzocht en uitgewerkt te worden voordat het plan kan worden vastgesteld.

Antwoord:

In aansluiting op het antwoord op de eerste vraag van de LLTB benadrukken we nogmaals, dat het vaststellen en uitvoeren van voorliggend Natura2000-plan uit oogpunt van natuurherstel, maar daardoor ook en behoefte van eventuele economische ontwikkeling, voortgang moet vinden. De vraag op welke wijze salderen en het 'lucht'-effect van beweiden en bemesten landelijk geregeld wordt, staat daar los van en is dus niet van invloed op de inhoud van voorliggend plan.

Conclusie: Plantekst niet wijzigen.

Vraag 4:

Sommige habitattypes komen maar op een beperkte oppervlakte voor. Zo beperkt dat het habitatype onzes inziens niet levensvatbaar is, ze komen dus alleen in "verwaarloosbare mate" voor. Bovendien zijn de effecten voor activiteiten buiten het gebied groot. Als voorbeeld noemen we hoogveenbossen (0,6 ha op een totaal gebied van 800 ha). Ook zijn de maatschappelijke kosten om deze habitat in stand te houden voor de terreinbeheerders dan onevenredig hoog. Met deze motivering verdient dit habitatype naar onze mening geen bescherming. De aanwijzing als prioritair habitatype kunnen we, gelet op de geringe omvang, ook niet begrijpen.

Antwoord:

De provincie is niet bevoegd om de Aanwijzingsbesluiten te veranderen of te negeren. Als de landelijke discussie over wel en niet 'houdbare' of 'effectieve' of 'kostenefficiënte' aanwijzingen tot verandering van het Aanwijzingsbesluit leidt, dan verwerken wij de consequenties daarvan te zijner tijd in het plan.

Conclusie: Plantekst niet wijzigen.

Vraag 5:

Ook het habitatype alluviaal bos wordt beschermd als prioritair habitatype. Het gaat om een voorkomen op bijna 40 hectare. Dat dit habitatype bescherming krijgt begrijpen we. Waar we wel vraagtekens bij hebben is de toevoeging van dit habitatype bij Hammerhof en eventueel bij Paarlo. We constateren dat bij Hammerhof ca 3% van dit habitatype voorkomt gerelateerd aan het hele Roerdal, terwijl de staat van instandhouding zeer ongunstig is. Bovendien kan de bescherming bij Hammerhof grote externe effecten hebben. Onzes inziens is bescherming daarom niet nodig dan wel zou gekeken moeten worden of behoud van oppervlakte van dit habitatype kan plaatsvinden nabij Hoosden of Turfkoelen, waar de staat van instandhouding ook gunstig is.

Antwoord:

De oppervlakte en kwaliteit van het alluviale bos bij de Hammerhof kwalificeert in termen van de landelijke Aanwijzingsmethodiek. Het laten vervallen van allerlei kleine elementen zou opgeteld leiden tot een aanzienlijke vermindering van de oppervlakte te beschermen habitats en daarmee én de bijdrage van Nederland aan de Habitatrichtlijn én de kwaliteit van het Nederlandse Natuur-Netwerk veel te ver uithollen. Daarnaast grenst het alluviale bos aan een oude Roermeander. Deze vormt, hoewel de waterbodem is belast met zware metalen, nog steeds als leefgebied van de zeggekorfslak en bittervoorn. In 2023 vindt een onderzoek plaats om te bekijken of de belasting met zware metalen doorwerkt in het leefgebied van bovengenoemde soorten en het habitatype alluviaal bos en of maatregelen getroffen moeten om de kwaliteiten van het habitatype en leefgebieden te verbeteren.

De sociaaleconomische gevolgen van de instandhoudingsmaatregelen kunnen aanleiding zijn voor schadevergoedingen (zie hoofdstuk 6 van het plan), maar zij zijn in het licht van de Habitatrichtlijn geen motief om de Aanwijzing teniet te doen of om terughoudend te zijn met de instandhoudingsmaatregelen, die ecologisch noodzakelijk zijn; zo ook bij de Hammerhof.

Conclusie: Plantekst niet wijzigen.

Vraag 6:

We zijn het eens met de kanttekening dat voordat de toevoeging van beuken-eikenbossen met hulst in de plannen kan worden opgenomen er eerst duidelijkheid moet zijn over financiën. Daarbij hoort ook uitdrukkelijk ondersteuning / financiering van maatregelen die op agrarische gronden nodig zijn.

Antwoord:

Het veegbesluit is nu definitief door de minister vastgesteld; eventuele maatregelen worden toegevoegd aan het Beheerplan.

Conclusie: Plantekst niet wijzigen

Vraag 7:

Tenslotte hebben we vragen bij de aanwijzing van een aantal habitatoorten. Zo lijken de rapporten en toelichting daarop erop te wijzen dat soorten als gaffelibelle en pimpernelblauwtje ten tijde van de aanwijzing als habitat (nog) niet aanwezig waren. Voor landbouw is de conclusie dat habitatoorten zich dus hebben ontwikkeld binnen de huidige/gangbare landbouwpraktijk. Het is dan moeilijk uit te leggen dat er nu maatregelen nodig zouden zijn op agrarische gronden. Het habitatplan geeft hiervoor ook geen aanknopingspunten. Bovendien lijkt het erop alsof met de aanwijzing van deze soorten een extra kop wordt gezet op het Europees Beleid. Dit zou in strijd zijn met het beleid zoals dit door de Provincie Limburg en de rijksoverheid is geformuleerd.

Antwoord:

De gaffelibel wordt sinds 2000 jaarlijks langs de Roer aangetroffen (Beheerplan, tekst Gaffelibel hoofdstuk 3), het pimpernelblauwtje wordt niet in het beheerplan genoemd,

wel wordt gesproken over het donker pimpernelblauwtje. Er wordt ervan uitgegaan dat door de indiener het donker pimpernelblauwtje wordt bedoeld. Van deze soort bevindt zich sinds 2001 tot nu een kleine populatie in het Roerdal. Van een extra toevoeging is dus geen sprake. Echter de staat van instandhouding van vooral het donker pimpernelblauwtje is door het beperkte voorkomen en de lage aantallen zeer ongunstig. Er moeten dan ook maatregelen worden getroffen om het leefgebied uit te breiden. Uitbreiding van het leefgebied worden getroffen binnen bestaande natuur en nieuwe natuur. Hiervoor worden dus ook landbouwgronden die zijn begrensd in de goudgroene natuur omgezet naar leefgebied. Bij deze omzetting wordt met de streek gekeken hoe deze omzetting het beste plaats kan vinden.

Conclusie: Plantekst niet wijzigen

Vraag 8:

De paragraaf financiën biedt onvoldoende inzicht. Zo blijkt niet welke middelen beschikbaar zijn om eventuele maatregelen op landbouwgronden te financieren. Als extra maatregelen nodig zijn ontslaat dat de overheid immers niet van de plicht die maatregelen (mee) te financieren. We wijzen bijvoorbeeld op het gestelde over nitraat. Extra maatregelen zijn hier misschien nodig. Wij zijn van mening dat die maatregelen deels via een goede begeleiding van ondernemers gerealiseerd kunnen worden. Uit de inspanningen op basis van de uitvoeringsovereenkomst grondwaterbeschermingsgebieden blijkt dat daarvoor een bedrag van € 3000 tot €5000 per agrarische ondernemer per jaar nodig is. Als extra maatregelen op (een beperkt aantal) hectares nodig is dan leert de pilot Savelsbos dat hiervoor een bedrag van € 30.000 a € 35.000 nodig is. Deze kosten en de financiering van maatregelen dienen eerst uitgewerkt te worden voordat het plan vastgesteld kan worden.

Antwoord:

De begroting en de provinciale budgetten zijn, nadat met het Rijk afspraken vastgelegd zijn over de periode 2021-2027 en verder, afdoende om de maatregelen te bekostigen. Voor maatregelen, die nu nog nadere uitwerking vergen (intrekgebied, evt. terugdringen bemesten en beweiden en andere) geldt, dat de provincie de benodigde middelen additioneel beschikbaar zal stellen, als die maatregelen concreet zijn uitgewerkt en noodzakelijk zijn voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen.

Conclusie: Plantekst niet wijzigen.

Vraag 9:

Het kader voor vergunningverlening is een zeer relevante paragraaf uit het N2000-plan. Hier wordt immers bepaald voor welke activiteiten wel of geen vergunning nodig is. Allereerst constateren we dat deze paragraaf voor beweiden en bemesten niet voldoet aan de recente jurisprudentie en dat dit eerst uitgewerkt dient te worden (zie hiervoor). Verder zijn we het niet eens met de voorwaarden m.b.t. het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De eisen van de overheid t.a.v. driftreductie zijn zo stringent dat - ook als rekening wordt gehouden met het voorzorgprincipe -

redelijkerwijs geen effect meer verwacht mag worden. Eventueel zouden reductiepercentages als voorwaarde opgenomen kunnen worden.

Antwoord:

Zoals in het antwoord bij vraag 1 is beschreven wordt er geen aparte vrijstellingsregeling opgenomen in dit beheerplan.

De provincie draagt zorg voor passende maatregelen die nodig zijn voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden. Er geldt een voorzorgbeginsel. In een aantal ontwerp-beheerplannen Natura 2000 gebieden die vóór 2021 zijn opgesteld geldt een spuitvrije zone. Hiermee wordt voorkomen dat bestrijdingsmiddelen afspoelen of verwaaien in Natura 2000 gebieden. Hierdoor konden we in de Natura 2000 plannen het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen nog steeds vrijstellen. Echter in Natura 2000 Beheerplannen die na 2021 worden vastgesteld is op basis van een rechterlijke uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland (ECLI:NL:RBNNE:2021:2483) geen vrijstelling meer opgenomen.

Op basis van deze uitspraak is in de Natura 2000 ontwerpbeheerplannen het gebruik van bestrijdingsmiddelen nabij en in de Natura 2000 gebieden zoals in het ontwerp-beheerplan Roerdal, niet langer vrijgesteld van de vergunningplicht. Dit betekent dat de reguliere vergunningsystematiek geldt op grond van de Wet Natuurbescherming (Wnb).

Conclusie: Plantekst aanpassen op het gebied van beweiden en bemesten en het gebruik gewasbeschermingsmiddelen.

Vraag 10:

In het plan is opgenomen dat voor het Roerdal omzetting van ca. 93 ha landbouwgrond naar natuur en voor 63 ha het opleggen van beperkende maatregelen nodig is. Uit het plan en de kaarten wordt ons niet duidelijk waar deze hectares liggen. Het plan is op dat onderdeel naar onze mening onvoldoende duidelijk om tot meningsvorming en besluitvorming te kunnen komen. Verder zijn wij van mening dat realisatie van de doelstellingen bij Turfkoelen in het gebied Flinke ven kan plaatsvinden door (natuurinclusieve) landbouw. Op verzoek van het LLTBregiobestuur is daarvoor een plan uitgewerkt. Het concept daarvan voegen we bij. We wijzen er op dat dit plan besproken is met de agrariërs in het gebied en voor het gebied Flinkeven daarvoor ook draagvlak is. Wij staan achter de aanpak zoals in de bijlage aangegeven. Alvorens tot vaststelling van het N2000-plan te komen willen wij hierover verder met de provincie overleggen. Daarbij dient - in verband met de gewenste maatregelen aan de Venbeek (deels robuust maken, deels dempen) - ook Waterschap Limburg betrokken te worden. De resultaten kunnen in het N2000-plan opgenomen worden.

Antwoord:

Wat betreft het Flinke Ven werken de Provincie, het Waterschap Limburg en de Gemeente Roerdal samen om alle C1 gronden voor 2027 om te vormen naar natuur. De gesprekken met de betrokken agrariërs zijn hiervoor opgestart. Daarna wordt gekeken welke vormen van inrichting mogelijk is. Ook de buiten het Flinke Ven gelegen C1 gebieden zullen voor 2027 omgevormd worden naar natuur, dit sluit aan op de landelijke afspraken om de goudgroene natuur voor 2027 te realiseren. Na aankoop zal bekeken worden welke inrichting hier plaats kan vinden en welk gebruik daarbij hoort.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen.

Vraag 11:

Tenslotte wijzen we op een onduidelijkheid in het plan. In het plan worden nitraat, sulfaat en chloride in één opsomming genoemd en wordt de indruk gewekt dat er voor alle drie deze stoffen een link ligt met bemesting. In ieder geval is dit voor chlorides onjuist. Uit gegevens van de emissieregistratie van de rijksoverheid blijkt dat chlorides in de bodem maar één bron kennen, te weten afvalverwijdering. Voor chlorideverbindingen in oppervlaktewateren worden meerdere bronnen genoemd. Chemische en overige industrie, waterzuiveringsinstallaties en bouw zijn daarbij de grootste bronnen, terwijl landbouw géén bron is.

Antwoord:

Wij zien voor een aantal gebieden een duidelijk verhoogde N, P en Cl gehaltes. Voor een aantal gebieden wordt onderzocht waar deze gehaltes vandaan komen en welke maatregelen hier getroffen moeten worden. Al deze stoffen kunnen afkomstig zijn van landbouwkundig gebruik maar Chloride kan ook zijn oorsprong hebben in het gebruik van strooizout. Daarom vindt er ook een onderzoek plaats naar de inzigggebieden en mogelijk gebruik binnen deze gebieden. De resultaten van dit onderzoek zijn nog niet bekend en zullen via een addendum aan dit plan worden toegevoegd.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen.

Vraag 12:

Concluderend zijn wij van mening dat naast procedurele redenen - het N2000-plan Roerdal ook om inhoudelijke redenen niet vastgesteld kan worden. Het plan dient eerst op boven aangegeven punten aangepast en/of nader uitgewerkt te worden. De aanpassingen zijn onzes inziens zo ingrijpend dat een aangepast plan ter inzage gelegd moet worden. Voor een goed begrip wijzen we er op dat wij natuurbescherming een groot goed vinden en ook van mening zijn dat kwetsbare natuur beschermd moet worden. In de land- en tuinbouw worden al veel maatregelen genomen om kwetsbare natuur te beschermen en steeds meer agrariërs dragen ook actief bij aan natuur- en soortenbescherming. De aanpak in Natura2000 slaat onzes inziens echter door, waarbij er te weinig waardering is voor de inspanningen die landbouw heeft geleverd en te weinig oog voor de mooie resultaten die dit al heeft opgeleverd. Wij zijn graag bereid onze zienswijze mondeling nader toe te lichten en vernemen graag uw reactie op onze zienswijze.

Antwoord:

Wij begrijpen, dat er door de landbouw in het algemeen, net als door andere maatschappelijke sectoren, veel maatregelen worden genomen om de omgevingskwaliteit in stand te houden of te verbeteren. Tegelijkertijd hebben de uitspraak van de Raad van State en daaropvolgende maatschappelijke discussie over de stikstofproblematiek zichtbaar gemaakt, dat natuurherstel in de Natura2000-gebieden juist versterking en prioritering behoeft. De vaststelling van het Natura2000-plan Roerdal legt hiervoor de basis.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Koninklijke Nederlandse jagersvereniging, Faunabeheereenheid Limburg en Wildbeheereenheid Roerstreek e.o.

Vraag 1

Vanuit een aantal instanties en personen is de opmerking gekomen dat er beperkingen worden gelegd voor jacht binnen bestaande leefgebieden en betredingsgevoelige habitattypen.

In het Beheerplan is bij het onderdeel Jacht en het onderdeel Populatiebeheer en schadebestrijding (paragraaf 7.5.8 Jacht, populatiebeheer en schadebestrijding) de volgende tekst opgenomen:

- De habitattypen hoogveenbossen en vochtige alluviale bossen, die allen betredingsgevoelig zijn, en het leefgebied van de habitatsoorten worden niet of uitsluitend betreden om geschoten wild te ruimen (zie habitattypen- en leefgebiedenkaart).

Volgens de indieners van een zienswijze is een inperking van jacht als onderdeel van het eigendomsrecht en leidt jacht niet tot een significante verstoring van de instandhoudingsdoelstellingen voor de 2 genoemde habitatype in het Roerdal. Zij pleiten ervoor betreding van beide habitattypen in het kader van bestaand gebruik zonder meer verder toe te staan. Hierbij geven ze ook aan dat van de WBE en haar uitvoerders verwacht mag worden dat deze betreding tot een minimum beperkt zal worden beperkt in gebieden waar kwetsbare vegetatie groeit.

Antwoord

Het betreft hier een zinssnede die niet geheel correct is weergegeven. Hoewel de habitatype hoogveenbossen en alluviale bossen beide betredingsgevoelig zijn is de kans klein dat er een significant negatief effect optreedt bij incidentele betreding. Hierbij zijn de hoogveenbossen gevoeliger voor betreding dan de alluviale bossen.

Bij beide onderdelen zal de tekst over betreding worden gewijzigd mede op advies van de secretaris van de faunabeheereenheid Limburg:

De onderstaande tekst wordt nu in het Beheerplan opgenomen:

De habitattypen en leefgebieden die betredingsgevoelig zijn worden niet of zo min mogelijk betreden (zie habitattypen- en leefgebiedenkaart).

Hierdoor blijft de mogelijkheid bestaan om deze gebieden te betreden voor het uitvoeren van jacht en populatiebeheer en schadebestrijding.

Conclusie: Plantekst aanpassen zodat deze overeenkomt met de andere Natura 2000-beheerplannen.

Deel C: Bestuurlijke reacties op ontwerp N2000-plan Roerdal

Aan de Gemeente Roerdalen en Gemeente Roermond, Staatsbosbeheer, Stichting het Limburgs Landschap en Waterschap Limburg is een bestuurlijke reactie gevraagd op het Natura2000-plan Roerdal. De gemeente Roerdalen, het Waterschap Limburg, de Stichting Limburgs Landschap hebben een schriftelijke reactie gegeven.

Staatsbosbeheer heeft al in een eerder stadium instemmend gereageerd op het plan en heeft een aantal tekstuele zaken doorgegeven die al in het plan zijn verwerkt.

Gemeente Roerdalen

In het kader van het Natura2000-plan Roerdal stellen wij dat wij actief zullen meewerken aan het realiseren van de goudgroene natuur conform de door de gemeenteraad vastgestelde Kadernota Grondbeleid 2016-2019. Roerdalen wil in dat kader benadrukken dat het geen kerntaak van onze gemeente is om nieuwe natuur te realiseren, daarom ziet de gemeente een belangrijke rol voor andere partijen. De verdere voorwaarden bij de ontwikkeling, in het verlengde van de eerdere samenwerkingsafspraken met de provincie, hebben we als bijlage bij deze brief gevoegd.

Een voorspoedige ontwikkeling in dit gebied zien we ook als belang van onze gemeente. We denken daarbij aan de natuurontwikkeling in relatie tot de verdere vormgeving van de 'gouden driehoek' waarbij de balans tussen de belangen van toerisme, recreatie, landbouw, retail en natuur de totale kwaliteit van dit gebied kan versterken. We zien hier mogelijkheden tot win-win.

We zouden graag bestuurlijk in overleg komen over hoe ecologie en economie elkaar duurzaam kunnen versterken. Ons college overweegt om ook zelf in deze totale ontwikkeling te investeren mits ook de provincie in dit totaalconcept een constructieve rol wil nemen.

Op grond van de bovenstaande overwegingen en het gestelde in de bijlage kunnen wij nu nog geen toezegging doen om de door de provincie Limburg voorgestelde maatregelen inclusief financiële raming in het Roerdal op ons te nemen. Tegelijk benadrukken we onze constructieve grondhouding waarbij we bestuurlijk van gedachten willen wisselen over het totaalconcept voor deze 'gouden driehoek'.

Wij willen ook graag participeren in de gesprekken en overleggen over de ontwikkeling van het Natura 2000 gebied. De ontwikkeling van het Natura 2000 gebied heeft daarbij absoluut voorrang op de ontwikkeling van 'goudgroene' natuur buiten de N2000 begrenzing. Het nakomen van gemaakte afspraken omtrent het Herkenboscherbroek zullen zeker motiverend werken om onze goede samenwerking voort te zetten.

Antwoord

Tijdens bestuurlijk overleg op 19 december 2019 zijn een aantal afspraken gemaakt die in de antwoorden op de punten genoemd in de Bijlage nader zijn uitgewerkt.

BIJLAGE Randvoorwaarden natuurontwikkeling Roerdal Gemeente Roerdalen

Voor de gemeente zijn de volgende voorwaarden bij de ontwikkeling van natuur van belang:

Het areaal landbouwgrond van de gemeente Roerdalen blijft minimaal gelijk;

Geen derving van (pacht)inkomsten voor de gemeente Roerdalen op lange termijn;

De extra kosten voor deze omvorming komen niet ten laste van de gemeente Roerdalen;

De extra kosten voor het beheer op lange termijn komen niet ten laste van de gemeente Roerdalen;

Omvorming vindt alleen in volledige samenspraak met de pachters van de gemeente Roerdalen plaats. Op grond van bovenstaande voorwaarden spelen daarnaast de volgende overwegingen voor ons een belangrijke rol:

Er zijn reeds in 2019 met de provincie Limburg afspraken gemaakt over de uitvoering van projecten met betrekking tot de realisatie van natuur. Afgesproken is dat eerst het project Herkenboscherbroek in zijn geheel wordt afgerond alvorens een nieuw project wordt opgestart. Dit in verband met de beperkte capaciteit en het gebrek aan financiële middelen waar wij als gemeente mee te maken hebben;

Antwoord

De provincie zal in eerste instantie haar aandacht zoveel mogelijk richten op oplossing van het ontstane knelpunt in het Herkenboscherbroek. Daarna zal in overleg met de Gemeente worden opgestart om de overige vraagpunten aan te pakken. Ondertussen wordt er op allerlei gebieden samengewerkt om de realisatie van de Goudgroene natuur gezamenlijk, Waterschap Limburg, Gemeente Roerdalen en Provincie Limburg, op te pakken zodat de streefdatum 2027 ook daadwerkelijk bereikt kan worden.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

De financiële onderbouwing is voor ons onvoldoende. Dit komt enerzijds door de financiële afwikkeling van project Herkenboscherbroek waarover nog veel onduidelijkheid is. Anderzijds vanwege de recente ontwikkelingen rondom het "Programma Aanpak Stikstof (PAS). Wij willen nogmaals benadrukken dat de gemeente Roerdalen alleen kan participeren bij de ontwikkeling van natuur op het moment dat zowel uitvoering als beheer op de lange termijn kostenneutraal plaatsvindt;

Antwoord

Momenteel wordt het beheer in het Herkenboscherbroek uitgevoerd door de Bosgroep die hiervoor aanspraak heeft gemaakt op subsidiegelden voor de uitvoering van Natura 2000-maatregelen. De kosten voor beheer worden nu geheel gefinancierd vanuit deze subsidieregeling.

Voor de overige effecten wordt de schadeloosstelling niet in het Natura2000-plan al bepaald of begroot, maar wordt bepaald tijdens de uitvoeringsprocedures van de maatregelen.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Het is onbekend op welke wijze de opgelegde beheermaatregelen ten behoeve van het verwijderen van bamboe in de Turfkoelen en het terugbrengen van diverse bermen in originele staat worden gefinancierd;

Antwoord

Voor het verwijderen van bamboe in de Turfkoelen kan de Gemeente of de Bosgroep aanspraak maken op gelden vanuit de Subsidieregeling Natura 2000-maatregelen. Hierdoor heeft dit geen financiële consequenties voor de gemeente.

Echter het huidig gebruik van de bermen genoemd in het aanwijzingsbesluit is in strijd met de Wnb. De gemeente zal zelf moeten zorgdragen voor het herstel.

Voor de berm gelegen langs de Boomstraat heeft de Gemeente het voortouw genomen om gedeeltelijk met eigen middelen deze berm te verbreden en aan de rand van het agrarisch perceel een meidoornhaag te planten waardoor na uitvoering van de maatregelen geen overtreding meer aan de orde is.

In het Herkenboscherbroek ligt er veelal een greppel tussen de berm en het agrarisch gebied waardoor er ook geen aantasting van de berm heeft plaatsgevonden.

De grootste aantasting van de bermen heeft plaatsgevonden langs de Voorsterstraatweg in Posterholt. Hier zal dan ook het eerste herstelmaatregelen uitgevoerd moeten worden.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

De provincie Limburg is bevoegd gezag inzake de Wet natuurbescherming (Wnb), dus de taak van handhaving ligt in beginsel bij de provincie. Het terugbrengen van bermen t.b.v. het Donker Pimpernelblauwtje en het handhavend optreden tegen overtredingen van de Wnb is geen (kern)taak van de gemeente.

Antwoord

De provincie is bevoegd gezag voor het handhavend optreden tegen overtredingen van de Wnb. Echter het terugbrengen en het beheer van de bermen als leefgebied voor het donker pimpernelblauwtje is een verantwoordelijkheid van de eigenaar. In dit geval is dat de gemeente.

Door het vaststellen van het Natura 2000-plan plus deze Nota van antwoorden gaan wij ervan uit dat de maatregelen waarvoor u verantwoordelijk bent ook worden uitgevoerd.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

De eerste beheerperiode loopt van 2019 tot 2025. Volgens het Natura2000 rapport moet in deze periode 50% van het aangewezen areaal in gemeentelijk bezit

omgevormd zijn. Het is niet duidelijk om hoeveel vierkante meters het precies gaat. Daarnaast lijkt het genoemde tijdspad niet realistisch.

Er hebben voor zover bij ons bekend nog geen gesprekken plaatsgevonden met de huidige pachters van de percelen. Hierdoor is het onmogelijk om in te schatten of de in het rapport gestelde termijn van zes jaar voor de omvorming haalbaar is.

Antwoord

Het betreft hier niet 50% van het areaal in gemeentelijk bezit maar 50% van de goudgroene natuur die omgevormd moet worden. Voor de gronden die eigendom zijn van de gemeente zal de provincie een plan van aanpak opstellen en dit samen met de gemeente uitwerken.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Stichting het Limburg Landschap

Vraag 1:

Binnen de begrenzing van het Roerdal beheert Stichting het Limburgs Landschap (SLL) kruiden- en faunairijk grasland (11,6 ha), dennen-, eiken- en beukenbos (3,2 ha) en een landschapselement (1,5 ha). De graslanden en het landschapselement zijn volledig ingericht ten behoeve van de instandhouding van de populatie van het zeer zeldzame donker pimperlblauwtje. Ten aanzien van het gestelde beheer voor de instandhouding en uitbreiding van genoemde vlinder op de graslandpercelen van SLL staan wij uiterst positief. Reeds jaren is ons beheer afgestemd op deze vlindersoort en de daarbij behorende ecologische randvoorwaarden en wij hechten aan continuering hiervan in de komende jaren. Landschapselement zijn volledig ingericht ten behoeve van de instandhouding van de kleine populatie van het zeer zeldzame Donker Pimpernelblauwtje.

Antwoord

Wij zijn zeer verheugd met uw enthousiasme en medewerking bij het beheer van het leefgebied van het Donker pimperlblauwtje.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Vraag 2:

Aangezien binnen het geschikte, maar relatief beperkte areaal voor genoemde uitbreidingsdoelstelling van het Donker Pimpernelblauwtje diverse eigenaren een verantwoordelijkheid dragen, achten wij een adequate afstemming op beheerniveau wenselijk. Naast de reeds bestaande contacten met collega-beheerders doen wij u de suggestie om binnen de kaders van het N2000-beheerplan ook aandacht aan dit aspect te schenken;

Antwoord

Er vindt momenteel al veel overleg plaats tussen Provincie en diverse beheerders in het terrein. Wij zullen uw idee gaan uitvoeren door elk jaar een beheerdersdag te

organiseren zodat er een kennisuitwisseling kan plaatsvinden tussen beheerders en onderzoekers. Momenteel vindt de coördinatie van het beheer plaats door het naar aanleiding van het maai incident door het Waterschap Limburg. Zij verzorgen ook momenteel de uitnodigingen voor gezamenlijk overleg, dit om ervoor te zorgen dat er niet twee coördinerende organisaties in het veld aanwezig zijn. Er vindt hierover afstemming plaats tussen Provincie en het Waterschap. Het Waterschap Limburg heeft het beheer overgedragen aan de Stichting het Limburgs Landschap. Op termijn zal de coördinatie van een beheerders dag weer worden overgenomen door de Provincie.

Conclusie:

Wij voegen een maatregel beheerder dag toe aan het maatregelenpakket. Voor het Natura 2000-gebied.

Vraag 3:

Het realiseren van nieuw leefgebied voor het Donker Pimpernelblauwtje, waaronder de graslanden van SLL, gaat in verschillende fasen. Naast het creëren van groeiomstandigheden voor de Grote Pimpernel als belangrijke waardplant, dienen er ook optimale leefomstandigheden te zijn voor de Rode Steekmier die een cruciale rol speelt in de levenscyclus van het Donker Pimpernelblauwtje. De Rode Steekmieren moeten echter ook in de nieuwe potentiële leefgebieden kunnen komen, een onzekere factor waarvan de uitkomst nog deels ongewis is. Wij adviseren u om deze reden te onderzoeken of het (bij)plaatsen van kolonies van de Rode Steekmier een mogelijke optie op termijn is om noodzakelijke processen te bevorderen teneinde een grotere en levensvatbare populatie van het Donker Pimpernelblauwtje te realiseren.

Antwoord:

Er is nog geen ervaring met het bijplaatsen van waardmieren. Deze waardmieren zijn via Internet zelfs te koop. Echter het is geheel onbekend wat deze waardmieren doen als ze ergens worden losgelaten. Wij verwachten dat de kans heel klein is dat ze zich gelijk op de plek gaan vestigen waar ze zijn losgelaten. De verwachting was dat door het gebied op een juiste wijze te beheren de waardmieren vanzelf zouden komen. Dit klopt ook wel maar het proces gaat dermate langzaam dat wij met behulp van stikstofgeld een nieuw onderzoek laten uitvoeren om grip te krijgen op het ontwikkelen van leefgebieden voor mieren.

Conclusie: Plantekst niet aanpassen

Waterschap Limburg

Algemene maatregelen

<u>Maatregel 1</u>	
WL uitvoeren nadere onderzoeken naar en overleg over de maatregelen om de kwaliteit van grondwater, beekwater en beekslib te verbeteren.	
Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig

Monitoring chemie en biologie in KRW beken.	Niet voor KRW beken. Overig wel nodig
Beekslib: niet recent.	Ja.
Grondwater: chemie niet aanwezig	Ja.
<p>Antwoord <i>De provincie draagt deze kosten, maar vertrouwt ook op de reguliere inbreng van het waterschap in de begeleiding van onderzoeken, maatregelen en procedures en die op grond van haar eigen taken en verantwoordelijkheid, haar expertise en kennis inbrengt. In het partnercontract tussen provincie en waterschap zijn de principes vastgelegd.</i></p>	

<u>Maatregel 2</u>	
WL: inventariseren van flora en fauna in en in de buurt van N2000-gebieden.	
Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
Water/oevervegetatie, macrofauna en vissen worden in KRW waterlichamen gemonitord.	Buiten KRW monitoringspunten is facilitering/financiering nodig
<p>Antwoord <i>De provincie is verantwoordelijk voor de monitoring van Natura 2000-habitattypen en soorten maar vertrouwt ook op de reguliere inbreng (KRW monitoring) van het waterschap om zo zaken niet dubbel uit te voeren.</i></p>	

<u>Maatregel 3</u>	
WL: indien wij verantwoordelijk worden gesteld voor reaaluitbreiding dienen daarbij ook de financiële middelen ter beschikking te worden gesteld.	
Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
Nee	Wanneer het uitbreiding van eigendommen betreft is extra facilitering/ financiering nodig
<p><i>Realisatie nieuwe natuur is een verantwoordelijkheid van de Provincie en wordt binnen het PIO Roerdalen of zijn opvolger het Limburgs Programma Landelijk Gebied uitgewerkt. Als hierbij raakvlakken zijn met gronden van het Waterschap zullen hierover afspraken worden gemaakt.</i></p>	

<u>Maatregel 4</u>

WL: exotenbestrijding in/bij de beken in het N2000-gebied (alleen daar waar het waterschap onderhoudsplicht heeft)	
Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
Deels: wanneer het bestrijding van (woeker)planten en muskus- en beverrat rat betreft op WL terreinen.	Deels facilitering/ financiering nodig: wanneer het bestrijding van dier/ plantensoorten betreft waarbij een niet reguliere bestrijdingsmethode van toepassing is (bijvoorbeeld exotische vissen)
<i>De Provincie Limburg heeft een Aanpak Exotenbestrijding opgesteld waarin beschreven is wie waarvoor verantwoordelijk is.</i>	

Maatregelen Roerdal

<u>Maatregel 5</u>	
Provincie: uitvoering geven aan het opruimen van het puin en het laten liggen van omgevallen bomen in de Roer ten behoeve van de habitattypen Beken en rivieren met waterplanten en voor de habitatsoort de gaffellibel.	
Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
Nee: opruimen puin Ja: omgevallen bomen laten liggen indien geen risico's en/of beperkingen in gebruik.	Ja, facilitering/ financiering indien vereist door provincie.
<i>Het opruimen van puin is een Natura 2000-maatregel waarvoor subsidie beschikbaar is en opgenomen moet worden in het maatregelenpakket dat is afgesproken tussen Provincie en Waterschap..</i>	

<u>Maatregel 6</u>	
Provincie: mede uitvoering geven aan de GGOR maatregelen scenario GGOR-2015 en 2018 ten behoeve van de aangewezen habitattypen hoogveenbossen, vochtige alluviale bossen en voor leefgebied van de habitatsoort het donker pimperlblauwtje.	
Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
Beheer afstemmen, overleg.	Facilitering/financiering van fysieke maatregelen zoals

	plaatsen van stuwen als ook extra onderzoek.
<i>De uitvoering van deze maatregel vindt plaats in het PIO project Roerdal. We zullen samenwerking met de verschillende partijen die hierbij rechtstreeks betrokken zijn zeer op prijs stellen.</i>	

Maatregel 7

Provincie: medewerking verlenen aan de realisatie van de goudgroene natuuropgave in het gebied Flinke Ven, Etsberg en Landgoed Hoosden ten behoeve van diverse habitattypen en het donker pimperlblauwtje en kamsalamander.

Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
Beheer afstemmen, overleg.	Facilitering/financiering van fysieke maatregelen zoals plaatsen van stuwen als ook extra onderzoek.

De uitvoering van deze maatregel vindt plaats in het PIO project Roerdal waarbij afspraken zijn gemaakt over doelrealisatie. We zullen samenwerking met de verschillende partijen die hierbij rechtstreeks betrokken zijn zeer op prijs stellen. De kosten voor realisatie van NNN is voor rekening van de Provincie.

Maatregel 8

Provincie: medewerking verlenen aan het reguleren van de beregening in het deelgebied Flinke Ven ten behoeve van het habitatype hoogveenbossen en vochtige alluviale bossen.

Toegevoegd WL: Turfkoelen (Herkenbosscherbroek??) par. 5.3. Ontwerpplan Roerdal

Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
Overleg en opstellen nieuw wateroverlast/droogte beleid, o.a. relatie met verdrogingsgevoelige natuur (gehele provincie Limburg).	Facilitering/financiering van onderzoek en opstellen nieuw verdrogingsbeleid (voor gehele provincie)

Hydrologisch onderzoek heeft uitgewezen dat beregening significante negatieve effecten heeft op het habitatype Alluviale bossen. Beregening wordt

dan ook niet meer vrijgesteld in het Flinke Ven. Onderzoek en opstellen van nieuw verdrogingsbeleid valt buiten de scope van dit beheerplan.

Maatregel 9

Provincie: medewerking verlenen aan het beheer voor het donker pimpernelblauwtje zoals afgesproken in Beschermingsplan donker pimpernelblauwtje Roerdal.

Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
Beheer afstemmen en overleg	Nee, Facilitering/financiering nodig indien fysieke maatregelen nodig zijn

Het Waterschap heeft tot 2021t deze maatregel al jarenlang naar volle tevredenheid uitgevoerd. Echter in 2021 is er door een maaifout een groot gedeelte van de populatie en leefgebied verdwenen waardoor de soort nu dreigt uit te sterven. Het Waterschap Limburg is door de Provincie verantwoordelijk gesteld voor deze fout en zal op kosten van het Waterschap het leefgebied moeten herstellen en er zorg voor moeten dragen dat de soort niet uitsterft in Nederland door de gevolgen van het foutief maaien.

Maatregel 10

Provincie: medewerking verlenen of deelname aan onderzoeken of projectgroep om tot een aanpak te komen voor herstel van vervuilde roermeanders zoals de Hammerhof en Paarlo ten behoeve van de instandhouding van het habitatype alluviaal bos en het leefgebied van de zeggekorfslak en de bittervoorn.

Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
Ja	Nee

Voor dit onderzoek is er door de Provincie Limburg een onderzoek in de markt gezet waarbij het Waterschap Limburg heeft gezorgd voor het aanleveren van relevante onderzoeksresultaten.

Maatregel 11

Provincie: participeren in het PIO project Roerdalen waar de voorgestelde maatregelen uit hoofdstuk 5 van het N2000 plan nader worden uitgewerkt. Met name voor de gebieden Flinke Ven en het Vlootbeekdal.

Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
----------------------------	---

Ja	Nee
----	-----

De uitvoering van deze maatregel vindt plaats in het PIO project Roerdal. We zullen samenwerking met de verschillende partijen die hierbij rechtstreeks betrokken zijn zeer op prijs stellen.

Maatregel 12

Provincie: uitvoering geven aan de handhavingstaken en in het bijzonder de handhavingsprioriteiten uit par. 5.20 van het ontwerp N2000-plan, voor zover deze handhavingstaken tot de bevoegdheid van uw bestuur behoren.

Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
----------------------------	---

Ja	Nee
----	-----

Reguliere handhaving voor taken waarvoor het Waterschap bevoegd gezag is worden regulier door het Waterschap uitgevoerd.

Maatregel 13

Provincie: uitvoering geven aan de monitoringstaken, uit par. 5.18 van het ontwerp N2000-plan, voor zover deze monitoringstaken regulier door uw bestuur worden uitgevoerd. Waar de monitoring, waaronder enkele nulmetingen niet onder uw reguliere taken valt of niet vanuit de PAS al eerder met u zijn afgesproken, zal de provincie deze financieren en nader met u afstemmen.

Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
----------------------------	---

Ja voor zover KRW en WL terrein.	Ja, indien het extra monteringen betreft.
----------------------------------	---

De provincie is verantwoordelijkheid voor deze monitoring maar vertrouwt ook op de reguliere inbreng van het waterschap in de begeleiding van onderzoeken. Als de monitoringssystematiek voor N2000 habitatype of soorten afwijkt van de reguliere monitoring van het Waterschap zijn hiervoor financiën voor beschikbaar. Met het Waterschap zal afstemming plaatsvinden voor welke habitatype en/soorten extra monitoring wordt gevraagd.

Opmerking 14

WL: Bittervoorn komt wel in de Roer voor (o.a bij de ECI Centrale)

Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
nvt	nvt
<i>Opmerking wordt opgenomen in het Beheerplan in de soortbeschrijving van de Bittervoorn.</i>	

<u>Opmerking 15</u>	
WL gebruik zandstrandjes. Worden door méér dan alleen vissers gebruikt. Overleg gewenst over beoogd betredingsverbod.	
Reeds regulier werk	Extra financiële middelen/uren nodig
ja	nee
<i>Dit zal door de provincie worden meegenomen in haar handhavingsplan voor Natura 2000.</i>	

Met het vaststellen van deze Nota van Antwoorden gelijker tijd met het Beheerplan gaan wij ervan dat de uitvoerder van de maatregelen bekend is. Voor aanvullende zaken die hierboven zijn beschreven kan gebruik gemaakt worden van Provinciale regelingen.

Deel D: Ambtelijke wijzigingen

Tussen de vaststelling van het Ontwerp Beheerplan en de vaststelling van het definitieve plan is er natuurlijk veel gebeurd. Om dit geheel niet te benoemen in het Natura 2000-beheerplan zou geen recht doen aan de huidige werkelijkheid. Er is voor gekozen om in hoofdstuk drie bij de soorten en habitatype een overzicht te geven van wat er gebeurd is tussen het vaststellen van het ontwerpplan en het vaststellen van het definitieve plan.

Daarnaast zijn er onlangs onderzoeken afgerond waarvan de conclusies en maatregelen nu in het plan zijn opgenomen.

Dit betreft:

Glanshaverhooilanden in het Roerdal

Dit onderzoek heeft een prioritering opgeleverd binnen verschillende percelen waar met de minste inspanningen leefgebied ontwikkeld kan worden. Dit zijn plekken die met vrij geringe inspanning geschikt gemaakt kunnen worden als leefgebied.

Hydrologisch onderzoek Flinkse Ven fase 1 en 2

Dit onderzoek heeft uitgewezen dat er een significant negatief effect optreedt door de grondwateronttrekkingen in het Flinkse Ven op de habitatype in de Turfkoelen.

Momenteel lopen voor dit gebied nog een aantal onderzoeken. De onderzoeksresultaten en zijn gevolgen kunnen via een addendum aan het plan worden toegevoegd.

De onderzoeken die nog lopen zijn:

Hydrologisch onderzoek Meander Paarlo

In deze meander wordt het habitatype Alluviale bossen aangetroffen, de kwaliteit is zeer slecht. Knelpunten zijn o.a. verdroging en eutrofiering. De oorzaak hiervan wordt onderzocht. Afronding voorzien voor eind 2024.

Onderzoek waterbodem Meander Hammerhof

De Meander Hammerhof heeft te maken met een bodem die belast is met zware metalen. Onderzoek moet uitwijzen welke effecten deze hebben op de instandhoudingdoelen die in deze meander worden aangetroffen. Ook moet het onderzoek uitwijzen of er een sanering moet plaatsvinden. Afronding voorzien voor eind 2024.

Hydrologisch onderzoek Vlootbeek

Het Vlootbeekdal is het enige leefgebied van de het donker pimperlblauwtje in Nederland. Afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de droge zomers een groot knelpunt vormen voor de ontwikkeling van het leefgebied van deze soort. Onderzoek moet nu uitwijzen welke maatregelpakketten er uitgewerkt kunnen worden om het leefgebied te verbeteren. Afronding voorzien voor eind 2024.

